

Digitaalsete raamatute, ajalehtede ja muude perioodikaväljaannete elektroonilisele tarnele vähendatud käibemaksumäära kohaldamise välistamine ei ole võrdse kohtlemise põhimõttega vastuolus

Käibemaksudirektiiv on sellest lähtuvalt kehtiv

Vastavalt käibemaksudirektiivile¹ võivad liikmesriigid kohaldada vähendatud käibemaksumäära² sellistele trükistele nagu raamatud, ajalehed ja muud perioodikaväljaanded³. Seevastu digitaalsetele väljaannetele tuleb kohaldada tavalist käibemaksumäära, välja arvatud digitaalsete raamatute tarne füüsilisel kandjal (näiteks CD-ROM)⁴.

Poola konstitutsioonikohtul tekkis Poola ombudsmani⁵ taotlust lahendades kahtlus, kas selline erinev maksustamine on kehtiv. Ta esitas Euroopa Kohtule esiteks küsimuse, kas see on kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega ja teiseks, kas Euroopa Parlament oli seadusandlikku menetlusse piisavalt kaasatud⁶.

Tänase otsusega on Euroopa Kohus kõigepealt tuvastanud, et kuna käibemaksudirektiiv põhjustab tagajärje, et vähendatud käibemaksumäära kohaldamine digitaalsel kujul väljaantavate raamatute elektroonilisele tarnele on välistatud, samas kui see on lubatud digitaalsel kujul väljaantavate raamatute tarne korral mis tahes liiki füüsilisel kandjal, siis tuleb asuda seisukohale, et direktiivi nende sätetega on kehtestatud kahe sellise olukorra erinev käsitlemine, mis liidu seadusandja taotletava eesmärgi seisukohalt – ta lubas kohaldada vähendatud käibemaksumäära teatud liiki raamatutele, et soodustada lugemist – on ikkagi sarnased.

Seejärel kontrollis Euroopa Kohus, kas see erinevus on põhjendatud. Ta tuletas meelde, et erinev kohtlemine on põhjendatud, kui see on seotud lubatava legitiimsuse eesmärgiga, mida teenib meede, mille tagajärjel see tekib, ja kui meede on selle eesmärgi suhtes proportsionaalne. Juhul kui liidu seadusandja võtab vastu maksumeetme, tuleb tal seega teha poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid valikuid ning seada tähtsuse järjekorda lahknevad huvid või anda keerulisi hinnanguid. Järelikult tuleb tunnustada liidu seadusandja ulatuslikku kaalutlusruumi selles raamistikus, mistõttu kohtulik kontroll nende tingimuste täitmise üle peab piirduma vaid ilmse hindamisvea kontrollimisega. Selles kontekstis tõdes Euroopa Kohus, et digitaalsel kujul väljaantavate raamatute elektroonilise tarne korral vähendatud käibemaksumäära kohaldamise välistamine on e-kaubandust käsitleva käibemaksu erikorra tagajärg. Kõikvõimalike elektrooniliselt osutatavate teenuste pidevat arengut arvestades peeti nimelt vajalikuks kehtestada neile selged, lihtsad ja

¹ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, lk 1), nõukogu 5. mai 2009. aasta direktiivist 2009/47/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ vähendatud käibemaksumäärade osas (ELT 2009, L 116, lk 18), tulenevas redaktsioonis.

² Vt kaks vähendatud käibemaksumäära.

³ Välja arvatud täielikult või peamiselt reklaamiks mõeldud trükiste tarne.

⁴ Sel juhul võib vähendatud käibemaksumäära kohaldada ka digitaalsetele raamatutele. Seevastu juhul, kui digitaalseid raamatuid tehakse kättesaadavaks allalaadimise või voogedastuse kaudu, tuleb kohaldada tavalist maksumäära. Digitaalsetele ajalehtedele ja muudele perioodikaväljaannetele kohaldatakse alati tavalist käibemaksumäära, olenemata sellest, millises vormis neid tarnitakse.

⁵ Rzecznik Praw Obywatelskich. Poola ombudsman palus Poola konstitutsioonikohtul kontrollida, kas Poola õigusnormid, mis käsitlevad väljaannetele kohaldatavat vähendatud käibemaksumäära, on põhiseadusega kooskõlas.

⁶ Muudetud direktiivi 2006/112 III lisa punkti 6 sõnastus erineb nimelt direktiivi vastuvõtmise ettepanekus sisaldunud tekstist, mille põhjal parlamendiga konsulteeriti.

ühetaolised reeglid, selleks et neile kohaldatava käibemaksumäära saaks kehtestada kindlalt ning et maksukohustuslastel ja liikmesriikide maksuhalduritel oleks maksu seega lihtsam hallata. Sellega, et liidu seadusandja välistab elektrooniliselt osutatavate teenuste puhul vähendatud käibemaksumäära kohaldamise, säästab ta maksukohustuslasi ja liikmesriikide maksuhaldureid kohustusest igat liiki elektroonilise teenuse puhul kontrollida, kas see kuulub mõne sellise teenusekategorია alla, millele võib käibemaksudirektiivi alusel kohaldada vähendatud määra. Meedet tuleb seega pidada e-kaubandust käsitleva käibemaksu erikorraga taotletava eesmärgi saavutamiseks sobivaks. Pealegi, kui mõõnda, et liikmesriikidel on võimalus kohaldada digitaalsete raamatute elektroonilisele tarnele vähendatud käibemaksumäära, nagu see on lubatud nende raamatute tarne korral mis tahes liiki füüsilisel kandjal, kahjustaks see liidu seadusandja soovitud meetme sisemist ühtsust, mis seisneb selles, et kõik elektrooniliselt osutatavad teenused jäetakse vähendatud käibemaksumäära kohaldamisalast välja.

Seoses kohustusega seadusandlikus menetluses Euroopa Parlamendiga konsulteerida rõhutas Euroopa Kohus, et see kohustus nõuab, et temaga tuleb uuesti konsulteerida iga kord, kui lõplikult vastu võetud tekst kui tervik erineb sisuliselt sellest, mille suhtes parlamendiga juba konsulteeriti, välja arvatud juhul, kui muudatuste põhisisu on vastavuses parlamendi enda väljendatud sooviga. Seejärel kontrollis Euroopa Kohus, kas direktiivi selle sätte puhul, mis piirab vähendatud käibemaksumäära kohaldamist ainult füüsilisel kandjal olevate raamatute tarnega⁷, oli vaja parlamendiga uuesti konsulteerida. Selles osas leidis Euroopa Kohus, et asjassepuutuva sätte lõplikus tekstis on kõigest lihtsustatud direktiivi vastuvõtmise ettepanekus toodud sõnastust ja selle sisu on täielikult alles jäetud. Nõukogul ei olnud seega kohustust parlamendiga uuesti konsulteerida. Euroopa Kohus järeldas sellest, et direktiivi see säte ei ole kehtetu.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikku kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on siseriikliku kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele siseriiklikele kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebilehel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

⁷ Muudetud direktiivi 2006/112 III lisa punkt 6 näeb nimelt ette, et seda määra kohaldatakse järgmistel juhtudel: „kõigil füüsilistel kandjatel olevate raamatute (kaasa arvatud väiketrükised, teabevoldikud ja muud samalaadsed trükised, lastele mõeldud pildi-, joonistus- ja värvimisraamatud, trükitud või käsikirjalised noodid, maa- ja merekaardid ja muud samalaadsed kaardid), ajalehtede ja muude perioodikaväljaannete, välja arvatud täielikult või peamiselt reklaamiks mõeldud trükiste tarne, sealhulgas raamatukogudest laenuks andmine“. Direktiivi vastuvõtmise ettepanekus oli seevastu järgmine loetelu: „raamatute (kaasa arvatud väiketrükised, teabevoldikud ja muud samalaadsed trükised, lastele mõeldud pildi-, joonistus- või värvimisraamatud, trükitud või käsikirjalised noodid, maa- ja merekaardid ja muud samalaadsed kaardid, samuti audioraamatud, CDd, CD-ROMid või muud samalaadsed reaalsed kandjad, mille sisu ei erine oluliselt trükitud raamatute sisust), ajalehtede ja muude perioodikaväljaannete, välja arvatud täielikult või peamiselt reklaamiks mõeldud trükiste tarne, sealhulgas raamatukogudest laenuks andmine“.